

Besluit

Ons kenmerk: ACM/DE/2018/200016_OV
Zaaknummer: 17.0637.12

BESLUIT

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt als bedoeld in artikel 51 van de Elektriciteitswet 1998 op de aanvraag tot geschilbeslechting van JWM Putten B.V. over de aansluitplicht van een netbeheerder bij de aanleg van een mogelijk net.

Pagina
1/17

Muzenstraat 41 | 2511 WB Den Haag
Postbus 16326 | 2500 BH Den Haag
T 070 722 20 00 | F 070 722 23 55
info@acm.nl | www.acm.nl | www.consuwijzer.nl

Besluit

1 Verloop van de procedure

1. Op 11 juli 2017 heeft de Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM) een aanvraag tot geschilbeslechting¹ ontvangen van JWM Putten B.V. (hierna: JWM). Het gaat om een geschil met Liander N.V. (hierna: Liander).
2. Op 14 juli 2017 is Liander door de ACM uitgenodigd om een schriftelijke zienswijze op de aanvraag in te dienen. Deze zienswijze heeft de ACM op 25 augustus 2017 ontvangen. Op 17 oktober 2017 heeft JWM een aanvullende zienswijze ingediend.
3. Op 24 oktober 2017 heeft op het kantoor van ACM in Den Haag een hoorzitting plaatsgevonden. Op 23 november 2017 is het verslag van de hoorzitting aan partijen gezonden. Op 7 december 2017 heeft Liander haar opmerkingen over het verslag aan de ACM gestuurd.
4. Op 26 oktober 2017 heeft de ACM aan JWM aanvullende documenten opgevraagd die JWM op 16 november 2017 heeft aangeleverd. Deze informatie is op 23 november 2017 aan Liander gestuurd. Op 8 december 2017 heeft Liander hierop gereageerd.

2 Het geschil

5. Dit geschil gaat over de vraag of Liander in strijd met de E-wet op verzoek van JWM een aansluiting van 3x250A heeft gerealiseerd onder de voorwaarde dat JWM bij de ACM een geschil aanhangig maakt over de juridische kwalificatie van de verbindingen in het bedrijfsverzamelgebouw van JWM.

3 Wettelijk kader

6. Het wettelijk kader is opgenomen als bijlage 1 bij dit besluit.

4 Relevante feiten en omstandigheden

7. Op grond van de door partijen overgelegde stukken en hetgeen op de hoorzitting naar voren is gebracht, stelt ACM de volgende relevante feiten en omstandigheden vast.
8. JWM heeft in Putten een nieuw bedrijfsverzamelgebouw ontwikkeld. De heer Van der Kraats is bestuurder van JWM. Het bedrijfsverzamelgebouw is gelegen aan de Hoge Eng – Oost 19

¹ Als bedoeld in artikel 51 van de Elektriciteitswet 1998 (hierna: E-wet).

Besluit

in Putten. Het pand dat hier voorheen stond, is in 2016 door brand verwoest. Voor dit pand had de gemeente twee huisnummers uitgegeven, te weten de huisnummers 19 en 21. Het pand had op beide nummers een aansluiting op het openbare net. Deze aansluitingen zijn komen te vervallen. In de beschikking van de gemeente van 31 januari 2017 is voor beide huisnummers een WOZ-beschikking afgegeven. De beschikking voor nummer 19 is gestuurd aan JWM en de beschikking voor huisnummer 21 aan de heer Van der Kraats. In een mail van 18 september 2017 heeft de gegevensbeheerder WOZ van de Gemeente Putten aangegeven dat huisnummer 21 is komen te vervallen en dat alleen huisnummer 19 is opgenomen in de WOZ-basisadministratie.

3/17

9. JWM beheert het nieuwe bedrijfsverzamelgebouw. Het bedrijfsverzamelgebouw bestaat uit tien bedrijfseenheden waarvan negen zijn bestemd voor verhuur aan bedrijven. JWM heeft een deel van deze eenheden al verhuurd. De deur of ingang van elke eenheid zit aan de buitenzijde van het gebouw. Er zijn dus geen inpandige toegangen. De eenheden hebben geen gezamenlijke receptie. Elke eenheid is voorzien van een eigen tussenmeter voor het meten van het verbruik elektriciteit.
10. JWM heeft een getekende huurovereenkomst voor de achtste bedrijfseenheid overgelegd. Deze huurovereenkomst heeft een duur van vijf jaar met de mogelijkheid tot verlenging van een aansluitende periode van vijf jaar. De betalingsverplichting van de huurders bestaat onder andere uit een kostenpost '*Voorschot energiebelasting en water*'. De verhuurder verplicht zich om minimaal één keer per jaar een verrekening plaats te laten vinden over het verbruik van de energielasten. De verhuurder heeft het recht om het voorschot aan te passen op basis van het daadwerkelijke verbruik. De verhuurder heeft zich verbonden om groene stroom te leveren waarbij de verhuurder een verrekenformule voor de kosten van de levering van energie heeft afgesproken. De verhuurder is bevoegd om na overleg met de huurder de levering van energie naar soort en omvang te wijzigen of te laten vervallen. De huurder heeft te allen tijde het recht om zelf een aansluiting op het openbare net te regelen. De aansluitkosten zijn voor rekening van de huurder. Aan het einde van de huurperiode moet de huurder ervoor zorgen dat deze aansluiting weer wordt afgesloten.
11. De tiende bedrijfseenheid is een centrale technische ruimte die JWM zelf gebruikt. Vanuit deze bedrijfseenheid voorziet JWM de bedrijfseenheden van energie uit een warmtepomp en PV-zonnepanelen die op het dak van het bedrijfsverzamelgebouw liggen. Voor zover de zonnepanelen te weinig elektriciteit produceren kan JWM via haar aansluiting op het openbare net elektriciteit inkopen en de bedrijfseenheden van elektriciteit voorzien.
12. Op 11 april 2017 heeft Liander aan JWM laten weten dat zij de aanvraag voor een aansluiting in behandeling heeft genomen. JWM heeft één grootverbruikersaansluiting voor het bedrijfsverzamelgebouw aangevraagd en geen aparte aansluitingen voor elke bedrijfseenheid afzonderlijk. Liander heeft de aanvraag voor de grootverbruikersaansluiting aanvankelijk

Besluit

geweigerd, omdat zij van mening was dat het stelsel van verbindingen in het bedrijfsverzamelgebouw een net is. Liander heeft aan JWM voorgesteld om een geschil bij de ACM aanhangig te maken over de kwalificatie van het stelsel van verbindingen. Op 13 juni 2017 heeft JWM deze voorwaarde geaccepteerd en heeft JWM een aansluit- en transportovereenkomst met Liander gesloten. Op 1 augustus 2017 heeft JWM de grootverbruikersaansluiting in gebruik genomen.

13. De aansluiting en het stelsel van verbindingen ziet er als volgt uit. Op het openbare net is een railsysteem aangesloten. Alle bedrijfseenheden zijn met dit railsysteem verbonden. Op dit railsysteem zitten ook de zonnepanelen van JWM. De elektriciteitsverbindingen liggen in het bedrijfsverzamelgebouw. JWM beheert de elektriciteitsverbindingen.

4/17

5 Standpunten van partijen

Standpunten JWM

14. JWM heeft kort samengevat het volgende naar voren gebracht. De stelling van JWM is dat Liander in strijd met de wet heeft gehandeld door een oneigenlijke voorwaarde te verbinden aan het realiseren van de aansluiting. Verder beargumenteert JWM dat Liander er ten onrechte vanuit gaat dat er een net ligt in het bedrijfsverzamelgebouw.
15. Er is volgens JWM geen sprake van een net, maar van een installatie of een directe lijn. Het gaat hier om één object in de zin van de Wet waardering onroerende zaken (hierna: WWOZ) en één WOZ-beschikking. Het oordeel van de gemeente is leidend en de WOZ-ambtenaar is aangesteld als bevoegd bestuursorgaan. Deze heeft verklaard dat er één WOZ-object (huisnummer 19) in de WOZ-basisregistratie staat. Het bedrijfsverzamelgebouw staat als één object in de Basisregistratie Adressen en Gebouwen. Het bedrijfsverzamelgebouw is in handen van één eigenaar. JWM heeft goed overleg met de gemeente gevoerd over de WOZ-afbakening en verwacht niet dat de gemeente volgend jaar met een nieuwe WOZ-afbakening komt.
16. Een andere reden waarom er geen sprake kan zijn van een net is dat de huurders geen zakelijke rechten krijgen met betrekking tot het energiesysteem. Bovendien zijn de energie- en servicekosten duidelijk en transparant in de huursom verwerkt en heeft JWM geen enkele intentie om een net aan te leggen. JWM omschrijft het energiesysteem als een geheel van elektrisch materieel en leidingen dat bestemd is voor het gebruik of de productie van elektriciteit en dat binnen het WOZ-object en vanuit het WOZ-object en de onroerende zaak bezien gelegen is voor de aansluiting op het net oftewel als installatie. Het energiesysteem binnen het gebouw ligt binnen één WOZ-object en is alleen bestemd voor het gebruik en door de zon-pv installatie voor de productie van elektriciteit. De installatie blijft – vanaf het openbare net bezien – achter de aansluiting.

Besluit

5/17

17. Liander hanteert volgens JWM een onjuiste interpretatie van de begrippen 'afnemer', 'net' en 'aansluiting'. De interpretatie van Liander leidt tot een onpraktische situatie. JWM zou dan i) op verzoek van een derde toegang tot haar in pandige elektriciteitsverbindingen moeten verlenen, ii) voor haar in pandige elektriciteitsverbindingen een netbeheerder moeten aanwijzen of iii) een ontheffing bij de ACM moeten aanvragen. Deze consequenties schieten hun doel voorbij en zijn buitenproportioneel. Er zijn talloze vergelijkbare kantoren- en bedrijvenverzamelgebouwen die in de praktijk allemaal één aansluiting hebben. De huurders betalen dan de rechtspersoon die de aansluiting op het openbare net heeft.
18. JWM heeft met de bouw van het bedrijfsverzamelgebouw een duurzaam concept willen realiseren. Onderdeel van dit concept is dat JWM de energievoorzieningen regelt. Als JWM alle eenheden apart op het openbare net moet laten aansluiten, dan is het concept van JWM niet meer te realiseren. Het realiseren van tien aansluitingen van elke bedrijfseenheid leidt tot te hoge kosten en het project is dan niet meer rendabel. Het energieconcept van JWM is eenvoudig en vrij van risico's. Huurders hoeven geen onnodig complexe contracten met energieleveranciers te sluiten. In de huurcontracten is bovendien de mogelijkheid opgenomen dat huurders op hun eigen verzoek een aansluiting op het openbare net kunnen krijgen. Er zijn geen verzoeken van de huurders bekend om op het openbare net een aansluiting te willen hebben.
19. De huurders in het bedrijfsverzamelgebouw zitten hier beroepsmatig. Het zijn volgens JWM geen kleinverbruikers en daarmee geen typische afnemers die vanuit de E-wet bescherming nodig hebben.
20. Volgens JWM is het niet aan Liander om te oordelen over een eventuele overtreding van de E-wet. Liander moet zich beperken tot het uitvoeren van zijn wettelijke taken. Liander heeft de aansluiting van JWM gerealiseerd onder de bindende voorwaarde dat JWM bij de ACM een geschil aanhangig maakt. JWM zag geen andere mogelijkheid dan deze voorwaarde te accepteren. Door een dergelijke voorwaarde te stellen maakt Liander oneigenlijk gebruik van haar wettelijke positie als monopolist. Op grond van artikel 23 E-wet mag Liander een dergelijke voorwaarde niet stellen. JWM maakt geen inbreuk op de exclusieve rechten van de netbeheerder en JWM maakt Liander niet medeplchtig aan een onwettige situatie.
21. Als oplossing voor het geschil stelt JWM voor dat de ACM vaststelt hoe de verbindingen in het bedrijfsverzamelgebouw zich juridisch kwalificeren. Met het oog op een voortschrijdende transitie en de realisatie van decentrale energiesystemen in bedrijfsverzamelgebouwen is er behoefte aan een wettelijke regeling of een verhelderend besluit van de ACM voor onderhavige gevallen.

Besluit

Standpunten van Liander

22. Liander heeft kort samengevat het volgende naar voren gebracht.
23. JWM heeft Liander niet verzocht om elke afzonderlijke bedrijfseenheid aan te sluiten, maar heeft om een grootverbruikaansluiting gevraagd. De elektrische infrastructuur in het pand is aan te merken als een net in de zin van de E-wet. Het gaat hier om een stelsel van elektrische verbindingen waarop meerdere afnemers (c.q. de huurders) zijn aangesloten. Deze verbindingen zijn bestemd voor het transport van elektriciteit ten behoeve van JWM en de huurders. De huurders beschikken allemaal over een aansluiting op de inpandige verbindingen. Dat JWM eigenaar van het pand is doet daar niet aan af. Ook is niet relevant welke goederenrechtelijke titel de huurders op de verbindingen hebben of dat de huurders bedrijfsmatig actief zijn. Dat er één WOZ-object is, maakt niet uit voor de kwalificatie als net. Er kunnen meerdere aansluitingen per WOZ-object zijn. De wettelijke definitie staat er niet aan in de weg dat er aansluitingen zijn binnen een gedeelte van een WOZ-object. De WOZ-beschikking van een gemeente is niet relevant, maar de feitelijke situatie is bepalend, zoals technische configuratie en de zelfstandige inrichting van de bedrijfseenheden.
24. Ook huurders hebben recht op toegang tot het openbare net en om deze reden kunnen ook huurders beschikken over een aansluiting. Ook een partij zonder WOZ-beschikking, zoals een huurder, kan een afnemer zijn in de zin van de E-wet. In het bedrijfsverzamelgebouw van JWM beschikken de huurders daadwerkelijk over een aansluiting en zijn dus aan te merken als een afnemer. Daar komt bij dat de eenheden zelfstandig bemeterd worden. De intenties van JWM en de huurders en de mogelijke '*onpraktische situatie*' is irrelevant voor de kwalificatie als net.
25. Doordat de inpandige elektrische infrastructuur een net is, kan er geen sprake zijn van een installatie of een directe lijn. Voor de kwalificatie van een installatie is niet bepalend dat de verbindingen zich bevinden achter de aansluiting op het openbare net. Ook gesloten distributiesystemen en andere openbare netten zijn op het net van Liander aangesloten.
26. Zonder ontheffing mag JWM geen net beheren. Liander is in haar verzorgingsgebied exclusief bevoegd netten aan te leggen, afnemers aan te sluiten en elektriciteit te transporteren. Liander kan en mag niet meewerken aan het realiseren van een aansluiting als de aanleg leidt tot strijd met de E-wet. JWM maakt inbreuk op de exclusieve taken en bevoegdheden van Liander door het aanleggen van een net. JWM handelt in strijd met de E-wet, omdat JWM het recht op een vrije leverancierskeuze van de afnemers ontzegt. Bovendien kan Liander als gevolg van de opstelling van JWM geen slimme meters bij de huurders aanleggen. Daarnaast heeft JWM geen vergunning voor het leveren van elektriciteit aan kleinverbruikers.
27. Liander geeft aan dat zij de bedrijfseenheden vrij eenvoudig op het openbare net kan aansluiten als blijkt dat er sprake is van een inpandig net. Liander heeft niet de intentie om

Besluit

een eventueel in pandig net over te nemen en vervolgens te beheren. De grootverbruikaansluiting die nu is aangelegd blijft bestaan. Het aansluiten van de verschillende eenheden op het openbare net heeft volgens Liander geen gevolgen voor het duurzaamheidsconcept dat JWM voorstaat.

28. Volgens Liander moet JWM de afzonderlijke aansluitingen aanvragen ten behoeve van de individuele huurders of een ontheffing aanvragen. JWM heeft aangegeven geen van deze routes te willen volgen. Liander heeft daarom de grootverbruikaansluiting aangelegd met als voorwaarde dat JWM bij de ACM een geschil aanhangig maakt met als vragen of: i) het aanleggen van een grootverbruikaansluiting door Liander in het onderhavige geval is toegestaan of ii) dat JWM voor elke afzonderlijke eenheid een aansluiting moet laten aanleggen.
29. Liander heeft niet in strijd met artikel 23 E-wet gehandeld, omdat zij de verzochte aansluiting heeft gerealiseerd. Volgens Liander gaat het hier om een principiële zaak met een belangrijke precedentwerking. Liander benadrukt dat de ACM duidelijkheid moet scheppen over de vraag of er i) sprake kan zijn van een in pandig net (en dus geen installatie of een directe lijn) en ii) of het Liander is toegestaan om dat net 'aan de voordeur' aan te sluiten zonder dat Liander daarnaast tenminste de individuele afnemers op het openbare net aansluit. De vraag die de ACM moet beantwoorden is in welke mate Liander voorwaarden mag stellen bij het aansluiten van een mogelijk illegaal net.

7/17

6 Beoordeling van het geschil

Bevoegdheid van de ACM

30. Op grond artikel 51, lid 1, E-wet is de ACM bevoegd om te besluiten op een klacht van een partij die een geschil met een netbeheerder heeft over de wijze waarop de netbeheerder zijn taken en bevoegdheden op grond van de E-wet uitoefent. Een geschilbesluit gaat dus over een beoordeling van het handelen van een netbeheerder bij de uitvoering van zijn wettelijke taken en verplichtingen. Een geschilprocedure is niet bestemd om, los van de geschilvraag die aan de ACM is voorgelegd, de ACM te laten besluiten over de juridische kwalificatie van de elektriciteitsverbindingen als net, installatie of een directe lijn of in welke mate handhaving nodig is.² In dit geschilbesluit gaat de ACM daarom alleen in op de vraag in hoeverre Liander in strijd met de wet haar wettelijke taken heeft uitgevoerd.

Aansluitplicht van Liander

31. De ACM komt in dit besluit tot de conclusie dat Liander bij het realiseren van de aansluiting

² Zie ook de uitspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven (hierna: CBB) 28 november 2013 (ECLI:NL:CBB:2013:263).

Besluit

van JWM niet de voorwaarde op had mogen leggen om bij de ACM een geschilprocedure te starten. Hiermee heeft Liander gehandeld in strijd met artikel 23 E-wet en de artikelen 2.1.3. en 2.1.5. van de Tarievencode Elektriciteit (hierna: TCE). De ACM licht haar standpunt hieronder toe.

32. Op grond van artikel 23 E-wet is een netbeheerder verplicht om degene die daarom verzoekt te voorzien van een aansluiting op het door hem beheerde net. In dit artikel staat dat een netbeheerder een aansluiting moet realiseren tegen voorwaarden die – kort gezegd – in overeenstemming zijn met de bepalingen uit de zogenoemde codes. De codes zijn algemeen verbindende voorschriften die de ACM heeft vastgesteld. In deze codes staan de voorwaarden die de netbeheerders jegens hun afnemers mogen hanteren. Een voorbeeld van een dergelijke code is de TCE. Hierin staan de tariefdragers voor het verrichten van aansluit- en transportdiensten door een netbeheerder en is uitgewerkt welke voorwaarden netbeheerders mogen stellen.
33. In de TCE staat dat de netbeheerder verplicht is om elke gewenste aansluitcapaciteit te realiseren die een aangeslotene wenst (artikel 2.1.3. TCE). Een aangeslotene heeft het recht op een aansluiting op het door hem gevraagde spanningsniveau, tenzij dit om technische redenen redelijkerwijs niet van de netbeheerder kan worden verlangd (artikel 2.1.5. TCE). In dat geval moeten de netbeheerder en de aangeslotene overleggen over de voorwaarden waaronder en de vergoeding waartegen de aansluiting wordt gerealiseerd.
34. De ACM constateert dat niet is gebleken dat er bij het realiseren van de aansluiting van het bedrijfsverzamelgebouw technische belemmeringen waren. Liander heeft ook aangegeven dat de aansluiting in stand blijft als blijkt dat er in het pand toch een inpandig net ligt. Bij gebreke aan technische belemmeringen heeft Liander de plicht om op verzoek van JWM een aansluiting te realiseren. Artikel 23 E-wet of de TCE geven aan Liander niet de bevoegdheid om bij het realiseren van de aansluiting van JWM de voorwaarde op te leggen dat JWM een geschil bij de ACM aanhangig maakt.
35. Liander stelt daarentegen dat zij de aansluiting conform de wensen van JWM heeft aangelegd en alle aansluitdiensten voor JWM heeft verricht. Liander betoogt daarmee dat zij om deze reden niet in strijd met artikel 23 E-wet of de TCE heeft kunnen handelen. Volgens Liander was de gestelde voorwaarde nodig, omdat zij negatieve gevolgen verwacht of in haar rechten zou worden aangetast doordat er in het bedrijfsverzamelgebouw een net ligt of komt te liggen.³ In de volgende randnummers onderzoekt de ACM de stelling van Liander en gaat na

8/17

³ Het is niet uitgesloten dat netbeheerders voorwaarden stellen. Zie bijvoorbeeld de uitspraak van de Rechtbank Gelderland van 5 juli 2017 (ECLI:NL:RBGEL:2017:5711). In deze zaak oordeelde de Rechtbank Gelderland dat TenneT in redelijkheid met Century contractueel had afgesproken om de aansluiting in overeenstemming met de wet te laten brengen.

Besluit

in hoeverre het voor Liander bij het realiseren van de aansluiting aannemelijk was dat er in het bedrijfsverzamelgebouw een net ligt of komt te liggen. In dat licht bezien concludeert de ACM dat de stelling van Liander niet opgaat. De ACM leidt hieruit een aanvullend argument af dat de gestelde voorwaarde van Liander niet redelijk was.

Kwalificatie van de verbindingen als net

36. In de wet is een net gedefinieerd als *'één of meer verbindingen (...) behoudens zover deze verbindingen (...) onderdeel uitmaken van een directe lijn of liggen binnen de installatie van een producent of van een afnemer'* (artikel 1 lid 1 onder i E-wet). Anders dan JWM stelt, zijn de intenties van een partij of de praktische gevolgen voor de kwalificatie van een net niet relevant. Er is een net als blijkt dat voldaan is aan de criteria van de wettelijke definitie.
37. Uit de wettelijke definitie van een net volgt dat de begrippen *'net'*, *'installatie'* en *'directe lijn'* elkaar uitsluiten. Van een directe lijn kan bij dit geschil geen sprake zijn. De productie-installatie (zonne-pv) in het bedrijfsverzamelgebouw van JWM is namelijk niet via de installatie van een gebruiker of de producent verbonden met het openbare net (artikel 1 lid 1 onder ar E-wet).⁴ De productie-installatie is immers via het railsysteem rechtstreeks op het openbare net aangesloten. Daarmee kunnen de elektriciteitsverbindingen alleen kwalificeren als een installatie of een net. Hieronder gaat de ACM na of aannemelijk is dat er in het bedrijfsverzamelgebouw een net ligt.
38. Er kan een net zijn als er in het bedrijfsverzamelgebouw een stelstel van verbindingen aanwezig is waarbij de verbindingen geschikt zijn voor het transport van elektriciteit.⁵ Als er naast de eigenaar van de verbindingen derden op dit stelsel zijn aangesloten, dan kan dit betekenen dat er een net ligt.⁶ Een aanvullende voorwaarde is dat de gebruikers, de huurders van de bedrijfseenheden, *'afnemers'* zijn zoals gedefinieerd in de E-wet.⁷

WOZ-afbakening

39. Een afnemer is gedefinieerd als een ieder die over een aansluiting beschikt (artikel 1, lid 1, onder c, E-wet). Het begrip *'aansluiting'* is wettelijk gedefinieerd als één of meerdere verbindingen tussen een net en een onroerende zaak. Voor de afbakening van een onroerende zaak wordt in de definitie (artikel 1, onder b, van de E-wet) verwezen naar artikel 16, onder a tot en met e, WWOZ.⁸ Hierna haalt de ACM een zelfstandige onroerende zaak

⁴ Zie Kamerstukken II, 2012 – 2013, 33 493, nr. 3 waarin staat dat de verbinding die een directe lijn vormt niet met een net kan zijn verbonden.

⁵ Zie uitspraak van het CBb van 30 april 2014 (ECLI:CBB:NL:2014:167).

⁶ Zie uitspraak van het CBb van 23 juli 2012 (ECLI:CBB:NL:2012:BX4120). Uit de uitspraak van het CBb van 17 juni 2015 (ECLI:NL:CBB:2015:214) leidt de ACM af dat er ook in een gebouw een net kan liggen.

⁷ Zie de uitspraak van het CBb van 17 juni 2015 (ECLI:NL:CBB:2015:214).

⁸ Zie ook overweging 5.2 van de uitspraak van het CBb van 17 juni 2015 (ECLI:NL:CBB:2015:214) waarin het CBb aangeeft dat elke fysieke verbinding tussen een net en een Woz-object een aansluiting kan zijn.

Besluit

gemakshalve aan als een WOZ-object. Anders dan Liander stelt, is de WOZ-afbakening van een WOZ-object leidend om te kunnen constateren dat er een afnemer is. Dit volgt rechtstreeks uit de bovenstaande definities van afnemer en aansluiting in de E-wet. Een afnemer is dus een ieder die beschikt over één of meerdere verbindingen die liggen tussen een net en een afgebakend WOZ-object. In dit geschil staat niet ter discussie dat de bedrijfseenheden met een fysieke verbinding zijn verbonden met het inpandige stelsel van verbindingen van JWM. Als blijkt dat de bedrijfseenheden als zelfstandige gebruikersgedeelten WOZ-objecten zijn, dan is sprake van een aansluiting in de zin van de E-wet en zijn de gebruikers van de bedrijfseenheden afnemers die zijn aangesloten op een (inpandig) net.

10/17

40. In artikel 16 WWOZ staat beschreven wanneer er één onroerende zaak is. Dit geldt bij eigendom van een pand of als een onderdeel van een eigendom blijkens zijn indeling bestemd is om als een afzonderlijk geheel te worden gebruikt (artikel 16 onder a en c WWOZ). Als twee of meer eigendommen of zelfstandige gebruikersobjecten bij dezelfde belastingplichtige in gebruik zijn en naar omstandigheden beoordeeld bij elkaar horen dan kan sprake zijn van één onroerende zaak.⁹ De stelling van JWM dat er altijd sprake is van één WOZ-object als er één eigenaar is gaat niet op.
41. Binnen een eigendom kunnen dus meerdere WOZ-objecten liggen voor zover deze zelfstandige gebruikersgedeelten zijn op basis van de WWOZ. Dit betekent ook dat er binnen een WOZ-object meerdere aansluitingen kunnen liggen voor zover de verschillende zelfstandige gebruikersgedeelten fysiek zijn verbonden met een stelsel van verbindingen.

Bevoegdheid bij het afbakenen van een WOZ-object

42. In artikel 1, lid 2, WWOZ staat dat het college van burgemeesters en wethouders is belast met de uitvoering van de WWOZ. Het college kan ervoor kiezen een ambtenaar met de uitvoering van de WWOZ te belasten. De daartoe belaste ambtenaar is dan bevoegd om de waarde van een onroerende zaak vast te stellen. Om deze waarde te kunnen bepalen moet de belaste ambtenaar een WOZ-object afbakenen. In de beschikking van de gemeente over de waardebeoordeling moet de gemeente de aanduiding van de onroerende zaak opnemen (artikelen 22 en 23, lid 1, WWOZ). Hierna haalt de ACM de beschikking van de gemeente aan als WOZ-beschikking.
43. De gemeente stuurt elk jaar binnen acht weken na het begin van het kalenderjaar de WOZ-beschikking aan de eigenaar en gebruiker van een onroerende zaak (artikel 24 WWOZ). De stelling van JWM dat de gemeente alleen op verzoek van JWM een nieuwe WOZ-beschikking stuurt, gaat dus niet op. Als blijkt dat gedurende het kalenderjaar de WOZ-afbakening wijzigt, bijvoorbeeld doordat eenheden als zelfstandige gebruikersgedeelten verhuurd gaan worden,

⁹ Zie *Kamerstukken II*, 1992 – 1993, 22 885, nr. 3, p. 14.

Besluit

dan kan de belaste ambtenaar op verzoek of ambtshalve een nieuwe WOZ-beschikking nemen (artikel 26 WWOZ).

44. Anders dan Liander stelt, zijn de ACM en Liander niet bevoegd om een WOZ-object af te bakenen. Die afbakening is de wettelijke verantwoordelijkheid van het bevoegde gezag. De objectafbakening van het bevoegde gezag is leidend voor de ACM en de netbeheerders. De ACM heeft hier in haar geschilbesluit van 17 november 2017¹⁰ al op gewezen. Net als in dat geschilbesluit citeert de ACM hieronder het College van Beroep voor het bedrijfsleven:

“Hetgeen appellante heeft aangevoerd met betrekking tot de afbakening van het WOZ-object waartoe de locatie I behoort, doet hieraan niet af. Uit de verwijzing in de definitiebepaling van het begrip 'aansluiting' in de Wet naar artikel 16 van de WOZ volgt dat voor de afbakening van het WOZ-object bepalend is de (WOZ-)beschikking daarover van (het bevoegde orgaan of de bevoegde ambtenaar van) de gemeente en niet de feitelijke situatie, zoals appellante onder verwijzing naar het Prorail-arrest en de Vopak-uitspraak heeft betoogd.”¹¹

Het CBb bevestigt dus dat een netbeheerder niet uit hoeft te gaan van de feitelijke situatie, maar de WOZ-beschikking van de gemeente.

Uitgangspunt voor Liander bij aansluitplicht

45. Uit het voorgaande volgt dat Liander bij het uitvoeren van haar aansluitplicht af moet gaan op de WOZ-beschikkingen van de gemeente waaruit de afbakening van een WOZ-object volgt. In dit geschil blijkt uit de overgelegde WOZ-beschikkingen dat op de betreffende percelen panden met twee huisnummers waren gevestigd (Hoge Eng-Oost 19 en Hoge Eng-Oost 21), die beide als afzonderlijk WOZ-object zijn aangemerkt. Op het moment dat JWM de aansluiting aanvraag, was duidelijk dat de panden waarop de bestaande WOZ-beschikkingen betrekking hebben, door brand waren verwoest en dat JWM een nieuw pand had gerealiseerd. De ACM constateert verder dat de mail van de bevoegde ambtenaar van gemeente pas is gestuurd nadat de aansluiting in gebruik is genomen. JWM heeft haar aansluiting op 1 augustus 2017 in bedrijf genomen en de mail dateert van 18 september 2017. Bij het realiseren van de aansluiting moest Liander uitgaan van de WOZ-beschikking zoals die door de gemeente was afgegeven en waarin de adressen Hoge Eng-Oost 19 en Hoge Eng-Oost 21 stonden. Liander kon er daarbij vanuit gaan dat er vanwege de brand een andere feitelijke situatie was. Deze constatering betekende echter niet dat Liander daarmee bevoegd was om zelf tot een afbakening van het WOZ-object over te gaan.

¹⁰ Zie randnummers 45 en 46 van het Besluit van de ACM van 17 november 2017 (ACM/DE/2017/206154) en de daar aangehaalde relevante besluiten van de ACM.

¹¹ Zie overweging 5.2. van de uitspraak van het CBb van 13 april 2011 (ECLI:NL:CBB:2011:BQ3485). De ACM verwijst ook naar overweging 3.2. van de uitspraak van het CBb van 27 december 2016 (ECLI:NL:CBB:2016:411).

Besluit

46. Voor zover Liander van mening was dat de WOZ-beschikkingen onjuist waren en dat de bedrijfseenheden in het bedrijfsverzamelgebouw zelfstandige WOZ-objecten zouden zijn, had het voor de hand gelegen dat Liander, eventueel in samenspraak met JWM, in contact met de gemeente zou treden om met een nieuwe WOZ-beschikking dan wel WOZ-beschikkingen duidelijkheid te krijgen over de afbakening binnen het bedrijfsverzamelgebouw. Los van het al eerder aangegeven bezwaar tegen de gestelde voorwaarde van Liander om bij de ACM een geschil aanhangig te maken, is de voorwaarde in het licht van het voorgaande, onredelijk.
47. Ten overvloede merkt de ACM op dat in het geval de gemeente op een gegeven moment de bedrijfseenheden wél als zelfstandige gebruikerseenheden aanmerkt dit gevolgen kan hebben voor de kwalificatie van het stelsel van verbindingen in het bedrijfsverzamelgebouw als net. Dit maakt voor de aansluiting die Liander nu heeft gerealiseerd evenwel geen verschil.

12/17

7 Dictum

48. De Autoriteit Consument en Markt:
- (i) verklaart de klacht van JWM Putten B.V. tegen Liander N.V. gegrond; en
 - (ii) stelt vast dat Liander N.V. in strijd met artikel 23 E-wet heeft gehandeld door bij het realiseren van de aansluiting van JWM Putten B.V. een voorwaarde op te leggen om een geschil bij de ACM aanhangig te maken.

Den Haag,
Datum: 9 januari 2018

Autoriteit Consument en Markt
namens deze,

w.g.

drs. F.E. Koel
Teammanager Directie Energie

Tegen dit besluit kan degene wiens belang daarbij rechtstreeks is betrokken, binnen zes weken na de dag van bekendmaking van het besluit, beroep instellen bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven, Postbus 20021, 2500 EA 's-Gravenhage.

Besluit

Bijlage I: wettelijk kader

Elektriciteitswet

1. In artikel 1 lid 1 E-wet staat voor zover relevant:

(...)

b. aansluiting: één of meer verbindingen tussen een net en een onroerende zaak als bedoeld in artikel 16, onderdelen a tot en met e, van de Wet waardering onroerende zaken, waaronder begrepen één of meer verbindingen tussen een net dat wordt beheerd door een netbeheerder en een net dat beheerd wordt door een ander dan die netbeheerder;

c. afnemer: een ieder die beschikt over een aansluiting op een net;

(...)

i. net: één of meer verbindingen voor het transport van elektriciteit en de daarmee verbonden transformator-, schakel-, verdeel- en onderstations en andere hulpmiddelen, behoudens voor zover deze verbindingen en hulpmiddelen onderdeel uitmaken van een directe lijn of liggen binnen de installatie van een producent of van een afnemer;

(...)

ar. directe lijn: een of meer verbindingen voor het transport van elektriciteit, behoudens voor zover die gelegen is binnen een installatie, die:

1°. niet verbonden is met een net of met een andere verbinding voor het transport van elektriciteit en die een geïsoleerde productie-installatie van een producent rechtstreeks verbindt met een geïsoleerde gebruiker van elektriciteit, niet zijnde de producent of

2°. ten hoogste via de installatie van één aangeslotene op de verbinding is verbonden met een net of met een andere verbinding voor het transport van elektriciteit en die een productie-installatie van een producent, met tussenkomst van een leverancier, rechtstreeks verbindt met één of meer gebruikers van elektriciteit, niet zijnde de producent of in hoofdzaak huishoudelijke gebruikers, teneinde te voorzien in de elektriciteitsbehoefte van deze gebruikers;

2. In artikel 16 leden 1 en 3 E-wet staat voor zover relevant:

1. De netbeheerder heeft in het kader van het beheer van de netten in het voor hem krachtens artikel 36 of 37 vastgestelde gebied tot taak:

a. de door hem beheerde netten in werking te hebben en te onderhouden;

b. de veiligheid en betrouwbaarheid van de netten en van het transport van elektriciteit over de netten op de meest doelmatige wijze te waarborgen;

c. de netten aan te leggen, te herstellen, te vernieuwen of uit te breiden, waarbij in overweging worden genomen maatregelen op het gebied van duurzame elektriciteit, energiebesparing en vraagsturing of decentrale elektriciteitsproductie waardoor de noodzaak van vervanging of vergroting van de productiecapaciteit ondervangen kan worden;

Besluit

(...)

e. op de grondslag van artikel 23 derden te voorzien van een aansluiting op de netten;

(...)

3. Het is anderen dan de desbetreffende netbeheerder verboden een taak uit te voeren als bedoeld in het eerste of tweede lid, behoudens voor zover het betreft het realiseren van de aansluiting van een afnemer als bedoeld in artikel 16c, het aanleggen van een landsgrensoverschrijdend net of het aanleggen, beheren en onderhouden van een net als bedoeld in artikel 15, eerste lid, dan wel ter uitvoering van een procedure als bedoeld in artikel 20, derde lid.

3. In artikel 23 E-wet staat voor zover relevant:

1. De netbeheerder is verplicht degene die daarom verzoekt te voorzien van een aansluiting op het door hem beheerde net tegen een tarief en tegen andere voorwaarden die in overeenstemming zijn met de paragrafen 5 en 6 van dit hoofdstuk. (...)

(...)

4. In artikel 51 lid 1 E-wet staat voor zover relevant:

Een partij die een geschil heeft met een netbeheerder over de wijze waarop deze zijn taken en bevoegdheden op grond van deze wet uitoefent, dan wel aan zijn verplichtingen op grond van deze wet voldoet, kan een klacht bij de Autoriteit Consument en Markt indienen.

Wet Waardering Onroerende Zaken (WWOZ):

5. In artikel 1 WWOZ staat:

1. Deze wet geldt bij de bepaling, de vaststelling en de verstrekking van de waarde van in Nederland gelegen onroerende zaken ten behoeve van afnemers.

2. Het college van burgemeester en wethouders is belast met de uitvoering van deze wet, tenzij de gemeenteambtenaar, bedoeld in artikel 231, tweede lid, onderdeel b, van de Gemeentewet, hiermee is belast.

6. In artikel 16 WWOZ staat voor zover relevant:

Voor de toepassing van de wet wordt als één onroerende zaak aangemerkt:

a. een gebouwd eigendom;

b. een ongebouwd eigendom;

c. een gedeelte van een in onderdeel a of onderdeel b bedoeld eigendom dat blijkens zijn indeling is bestemd om als een afzonderlijk geheel te worden gebruikt;

d. een samenstel van twee of meer van de in onderdeel a of onderdeel b bedoelde

14/17

Besluit

eigendommen of in onderdeel c bedoelde gedeelten daarvan die bij dezelfde belastingplichtige in gebruik zijn en die, naar de omstandigheden beoordeeld, bij elkaar behoren;
e. een geheel van twee of meer van de in onderdeel a of onderdeel b bedoelde eigendommen, of in onderdeel c bedoelde gedeelten daarvan, of in onderdeel d bedoelde samenstellen, dat naar de omstandigheden beoordeeld één terrein vormt bestemd voor verblijfsrecreatie en dat als zodanig wordt geëxploiteerd;
(...)

7. In artikel 22 WWOZ staat:

- 1. De in artikel 1, tweede lid, bedoelde ambtenaar van de gemeente waarin de onroerende zaak is gelegen, stelt de waarde van de onroerende zaak vast bij een voor bezwaar vatbare beschikking.*
- 2. De bij de beschikking vastgestelde waarde geldt voor een kalenderjaar.*

8. In artikel 23 lid 1 WWOZ staat:

De beschikking bevat in ieder geval:

- a. de naam, het adres en de woon- of vestigingsplaats van degene te wiens aanzien de beschikking wordt genomen;*
- b. een aanduiding van de onroerende zaak;*
- c. de aan de onroerende zaak toegekende waarde;*
- d. de waardepeildatum;*
- e. het kalenderjaar waarvoor de beschikking geldt.*

9. In artikel 24 WWOZ staat:

- 1. De beschikking wordt genomen binnen acht weken na het begin van het kalenderjaar waarvoor zij geldt.*
- 2. Het niet naleven van het voorschrift van het eerste lid brengt geen nietigheid van de beschikking mee.*
- 3. De bekendmaking van de beschikking geschiedt terstond door toezending aan:*
 - a. degene die aan het begin van het kalenderjaar het genot heeft van de onroerende zaak krachtens eigendom, bezit of beperkt recht;*
 - b. degene die aan het begin van het kalenderjaar de onroerende zaak al dan niet krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebruikt.*

Tegelijkertijd met of zo spoedig mogelijk na de bekendmaking wordt van de beschikking mededeling gedaan aan de afnemers.

4. Voor de toepassing van het derde lid, onderdeel a, kan, indien er met betrekking tot een zelfde onroerende zaak meer dan één gerothebbende krachtens eigendom, bezit of beperkt

15/17

Besluit

recht kan worden aangewezen, bekendmaking plaatsvinden aan één van hen.

5. Voor de toepassing van het derde lid, onderdeel b, wordt:

- a. gebruik door de leden van een huishouden aangemerkt als gebruik door een door de in artikel 1, tweede lid, bedoelde gemeenteambtenaar aan te wijzen lid van dat huishouden;
- b. gebruik door degene aan wie een deel van een onroerende zaak in gebruik is gegeven, aangemerkt als gebruik door degene die dat deel in gebruik heeft gegeven;
- c. het ter beschikking stellen van een onroerende zaak voor volgtijdig gebruik aangemerkt als gebruik door degene die die onroerende zaak ter beschikking heeft gesteld.

6. Voor de toepassing van het derde lid, onderdeel b, kan, met inachtneming van het vierde lid, indien er met betrekking tot een zelfde onroerende zaak meer dan één gebruiker is, bekendmaking plaatsvinden aan één van hen.

7. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen met betrekking tot de in het derde lid, slotzin, bedoelde mededeling nadere regels worden gesteld.

8. Indien aan een belanghebbende ingevolge het derde lid, aanhef en onderdelen a en b, twee of meer beschikkingen als bedoeld in artikel 22, eerste lid, moeten worden gezonden, kunnen deze beschikkingen worden verenigd in één geschrift.

9. Indien ten aanzien van degene aan wie ingevolge het derde lid de bekendmaking van de beschikking dient te geschieden een aanslag onroerende-zaakbelastingen als bedoeld in artikel 220 van de Gemeentewet wordt vastgesteld waarbij als heffingsmaatstaf geldt de bij de beschikking vastgestelde waarde van de onroerende zaak, geschiedt in afwijking van de vorige leden de bekendmaking van de beschikking in één geschrift met het aanslagbiljet onroerende-zaakbelastingen. Het niet naleven van de eerste volzin brengt geen nietigheid van de beschikking mee.

10. In artikel 26 WWOZ staat:

1. Indien in de loop van het kalenderjaar waarvoor de waarde van een onroerende zaak is vastgesteld een ander dan degene te wiens aanzien een beschikking houdende de vaststelling van de waarde van die zaak is genomen, de hoedanigheid verkrijgt van degene, bedoeld in artikel 24, derde lid, onderdeel a of onderdeel b,:

- a. neemt de in artikel 1, tweede lid, bedoelde gemeenteambtenaar ten aanzien van die ander binnen acht weken na een daartoe gedaan verzoek een voor bezwaar vatbare beschikking als bedoeld in artikel 22, eerste lid, of artikel 27, eerste lid;
- b. kan de in artikel 1, tweede lid, bedoelde gemeenteambtenaar ten aanzien van die ander eigener beweging een voor bezwaar vatbare beschikking nemen als bedoeld in artikel 22, eerste lid, of artikel 27, eerste lid.

2. De beschikking treedt, vanaf het tijdstip waarop die ander de in het eerste lid bedoelde hoedanigheid heeft verkregen, in de plaats van de in de artikelen 22, eerste lid, of artikel 27, eerste lid, bedoelde beschikking.

3. De beschikking bevat in ieder geval de in artikel 23 bedoelde gegevens, alsmede een vermelding van het in het tweede lid bedoelde tijdstip.

16/17

Besluit

4. Artikel 24, derde tot en met achtste lid, is van overeenkomstige toepassing.

Tarievencode Elektriciteit (TCE)

11. In artikel 2.1.3. TCE staat voor zover relevant:

De aansluitdienst heeft betrekking op de aansluiting voor aangeslotenen met een door de aangeslotene gewenste aansluitcapaciteit.

12. In artikel 2.1.5. TCE staat voor zover relevant:

Een aangeslotene heeft recht op een aansluiting op het door hem gevraagde spanningsniveau, tenzij dit om technische redenen redelijkerwijs niet van de netbeheerder kan worden verlangd. De netbeheerder en de aangeslotene overleggen over onder welke voorwaarden en tegen welke vergoeding de aansluiting in deze gevallen wordt gerealiseerd.